

จดหมายข่าว

พุทธธิดา

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓๔ ◉ เดือนเมษายน ๒๕๕๒

เพื่อการฟื้นฟูพระพุทธศาสนา

คณะสงฆ์กับการเพชฌัญญ์

วิภวตโลกสมัยใหม่

หนังสือเล่มฉบับพกพา

สมทบค่าจัดพิมพ์ เพียงเล่มละ ๑๐ บาท

(ไม่รวมค่าจัดส่ง)

สมทบค่าจัดพิมพ์ เพียงเล่มละ ๑๕ บาท

(ไม่รวมค่าจัดส่ง)

ติดต่อที่ : **เครือข่ายพุทธิกา**

๙๐ ซ.อยู่อมสิน ถ.เจริญสนิทวงศ์ ๔๐ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๖-๙๙๘๑, ๐-๒๘๘๓-๐๕๙๒, ๐-๘๖๓๐๐-๕๔๕๘

<http://www.budnet.org> E-mail : b_netmail@yahoo.com

เปิดเล่ม

สถานการณ์บ้านเมืองเพิ่มความร้อนแรงมากขึ้นพอ ๆ กับอุณหภูมิของดินฟ้าอากาศ ชาวการชุมนุมของคนเสื้อแดง ที่ทำท่าว่าจะยืดเยื้อทำให้หลายคนไม่สบายใจยิ่งกว่าเดิม ที่แล้วมาปัญหาเศรษฐกิจก็หนักอึ้งอยู่แล้ว ตอนนี้ก็มีปัญหาการเมืองมาซ้ำเติมอีก อย่างไรก็ตามในยามนี้การมัวแต่วิตกกังวลกับปัญหาต่างๆ ที่รายรอบตัวย่อมไม่ช่วยให้อะไรดีขึ้น ยิ่งพยายามปฏิเสธผลักไสมันก็ยิ่งทำให้เป็นทุกข์

ไม่ดีกว่าหรือหากเรายอมรับว่านี่คือความจริงที่เกิดขึ้นแล้ว และจะยังอยู่กับเราไปอีกพักใหญ่ อะไรที่หนีไม่พ้น เราต้องเรียนรู้ที่จะทำใจอยู่กับมัน แต่ไม่ใช่อยู่อย่างยอมจำนน แต่อยู่เพื่อที่จะทำความเข้าใจว่ามันเกิดจากอะไร แล้วจะก่อผลอะไรตามมา จากนั้นก็ใคร่ครวญดูว่าเราจะบรรเทาผลกระทบได้อย่างไร ไม่ว่าจะผลต่อเรา ต่อแวดวงของเรา และต่อประเทศของเรา

เมื่อใคร่ครวญจนได้คำตอบที่แน่ชัดแล้ว ก็ต้องลงมือทำเพื่อลดผลกระทบนั้น ด้วยการทำปัจจุบัน คือ วันนี้ ชั่วโมง และนาทีนี้ให้ดีที่สุด อย่าให้วันนี้สูญไปเพียงเพราะกังวลกับเรื่องพรุ่งนี้ การทำปัจจุบันให้ดีที่สุดและเห็นผลงานออกเงยขึ้นทีละเล็กละน้อย จะช่วยทำให้เรามีกำลังใจและความเชื่อมั่นในการรับมือกับวันพรุ่งนี้ แต่ก่อนที่วันพรุ่งนี้จะมาถึง ก็ควรแน่ใจว่าเรามีเวลาพักผ่อนอย่างเต็มที่ รวมทั้งสามารถปล่อยวางเรื่องต่างๆ

เพื่อจะได้นอนหลับสนิทเห็นผลงานงอกเงยขึ้นทีละเล็กทีละน้อย จะช่วยให้เรามีกำลังใจและความเชื่อมั่นในการรับมือกับวันพรุ่งนี้ อย่าลืมนว่าการพักผ่อนอย่างเต็มที่คือการเตรียมตัวที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งในการรับมือกับปัญหาในวันพรุ่งนี้

นอกจากใคร่ครวญปัญหาภายนอกแล้ว อย่างหนึ่งที่สำคัญมากคือการมองเข้ามาภายในเพื่อรู้เท่าทันความรู้สึกนึกคิดของตน ถึงที่สุดแล้วจะสุขหรือทุกข์ก็อยู่ที่ใจของเรานั้นเอง สถานการณ์บ้านเมืองหรือปัญหาเศรษฐกิจเป็นตัวรอง หากวางใจให้ถูก ก็ยังสุขได้แม้บ้านเมืองจะวุ่นวาย เศรษฐกิจจะติดลบ

อย่าเอาความสุขของเราไปฝากไว้กับปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็นผู้คน สถานการณ์บ้านเมือง หรือสภาพเศรษฐกิจ เอาความสุขฝากไว้กับใจที่เปี่ยมด้วยสติและปัญญาเป็นดีที่สุด หากปรารถนาชีวิตที่ผาสุก ย่อมไม่มีหลักประกันอะไรที่ดีไปกว่าการพึ่งตนเอง

สารานุกรม

สารบัญ

พุทธทศวรรษ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓๔ ● เดือน เมษายน ๒๕๕๒

เปิดเล่ม..... ๑

คณะสงฆ์พร้อมที่จะเผชิญปัญหากับความวิกฤต
ของโลกสมัยใหม่หรือไม่.....๔

๑ พระอนิลมาน ธรรมสภาโย (ศากยะ)

บุญที่ถูกลืม..... ๑๓

๑ พระไพศาล วิสาโล

สมานฉันท์ที่ผิว..... ๑๙

๑ นิธิ เอียวศรีวงศ์

หน้าต่างกิจกรรม.....๒๔

จุดคล้ายร้อน..... ๒๗

ปรอทวัดสังคม..... ๒๘

“คณะสงฆ์พร้อมที่จะเผชิญปัญหากับความวิฤตของโลกสมัยใหม่หรือไม่?”^๑

๑ พระอนิลมาน ธมฺมสากิโย (ศากยะ)^{๒๓}

คำถามแรก คณะสงฆ์ แก้ปัญหาได้ทุกอย่างทุกอย่างหรือไม่? ปัญหาโลกทุกวันนี้ในวันนี้มีแต่ความสลับซับซ้อน อะไรที่เกิดขึ้นกับที่หนึ่ง ก็มักจะไปปรากฏผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง ดังพุทธพจน์ที่ว่าด้วยหลักอิทัปปัจจยตา เช่น ในสถานการณ

โลก ปัญหาเศรษฐกิจที่รุมเร้าอเมริกา ส่งผลกระทบต่ออีกซีกโลกหนึ่งอย่าง เป็นผลสืบเนื่อง ปัญหาทุกวันนี้ในทุกระดับล้วนมีผลกระทบซึ่งกันและกัน ในทำนองเดียวกัน พระสงฆ์ก็ได้รับผลกระทบอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในเมื่อพระสงฆ์ต้องบิณฑบาต ต้องฉันอาหารที่ชาวบ้านมาถวาย ชาวบ้านที่ถวายนั้นมีทั้งคนในหมู่บ้าน คนนอกชุมชนที่มาวัด และคนนอกที่มาจากแดนไกล พระสงฆ์ต้องอาศัยชาวบ้าน ดังนั้น พระสงฆ์จึงต้องปรับตัวเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับสังคมโดยไม่อาจปฏิเสธที่จะต้องมารับรู้เรื่องของสังคมด้วย

การนำเสนอวันนี้จะแสดงมุมมองในฐานะนักมานุษยวิทยา ซึ่งมีจุด

ยื่นที่จะไม่เป็นผู้พิพากษาสังคม แต่จะศึกษาข้อเท็จจริงตามความเป็นจริง ในการทำความเข้าใจสังคม ชุมชน และมักจะพยายามหาคำอธิบายต่อ ปรัชญาการณทางสังคมนั้น ๆ เช่น ทำไมสังคมถึงเป็นเช่นนั้น บางครั้งคำ อธิบายนั้นจะช่วยเป็นกระบอกเสียงให้กับคนไร้สิทธิ์ไร้เสียงในสังคม เสมือน หนึ่งทำหน้าที่คล้ายองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ช่วยเหลือคนเล็กคนน้อย ในวงการสงฆ์ก็มีกลุ่มที่ช่วยเป็นเสียงให้พระสงฆ์ อาจจะเป็นพระสงฆ์เอง หรือฆราวาสที่รวมกันอาจจะไม่เป็นองค์กรทางการ เพื่อทำให้เกิดเสียงของ พระสงฆ์ก็มี

คำกล่าวที่ว่า “คณะสงฆ์พร้อมที่จะเผชิญปัญหากับความวิกฤตของ โลกสมัยใหม่หรือไม่?” คงต้องย้อนกลับมาดูว่าเป็นคำกล่าวหาต่อคณะ สงฆ์อย่างเป็นทางการหรือไม่ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้พระสงฆ์ เป็นผู้ก่อให้หรือไม่? ทำไมก่อนที่โครงการต่าง ๆ จะเกิดขึ้น มีหรือไม่มีที่จะ ไปถามคณะสงฆ์ก่อนว่าควรทำหรือไม่ คณะสงฆ์แทบไม่ได้อยู่ในสายตา จนเมื่อเกิดปัญหา มีผลกระทบแล้วจึงจะไปถามคณะสงฆ์เพื่อให้ท่านแก้ คำพูดของนักวิชาการที่ว่าคณะสงฆ์พร้อมที่จะแก้วิกฤตหรือไม่ มักกล่าวหา พระสงฆ์ว่าวัน ๆ เอาแต่ บิณ - บัง - สัง - สวด พระสงฆ์ทำอะไรอยู่? ขอให้นักวิชาการย้อนกลับไปดูว่า บทบาทของพระสงฆ์อยู่ที่การทำหน้าที่ แก้ปัญหาหรือ และกลับไปทบทวนดูว่าวิกฤตของสังคมเกิดขึ้นได้อย่างไร ก่อนที่จะกล่าวหาว่าพระสงฆ์ไม่มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ถูกต้องหรือไม่ นักวิชาการมักวิจารณ์ว่าพระสงฆ์ไม่ทำอะไรเลย เป็นทาสของรัฐ มุ่งแต่ พุทธพาณิชย์ ไม่สนใจอะไร สนใจแต่เรื่องส่วนตัว สร้างอำนาจในสถาบัน สงฆ์ โยนปัญหาทุกสิ่งทุกอย่างไปให้พระ พระสงฆ์ต้องแก้ปัญหาทุกอย่าง ได้ พระต้องตามแก้ปัญหาทุกอย่าง ใช่หรือไม่ ดังนั้น การมองวิกฤตการณ์ ของปัญหา ควรที่จะต้องหันกลับมามองใหม่ว่า ใครเป็นคนสร้างปัญหา และต้องแก้ที่ต้นตอ นั้น มีใช้การโยนให้พระสงฆ์รับผิดชอบ

พระสงฆ์ก็เป็นลูกหลานของชาวบ้าน มีกิเลส แต่ที่จะต่างจากฆราวาสก็คือ พระสงฆ์ยังมีกรอบวินัย พระสงฆ์มีเป้าหมายชีวิตเพื่อการบวช โดยมีจีวรเป็นสัญลักษณ์ อีกอย่างหนึ่งศักยภาพของสถาบันสงฆ์มีข้อจำกัด ที่มีกรกล่าวหาว่า พระไม่ทำหน้าที่ที่ดี แต่กลับเป็นทำให้เกิด พุทธพาดินชย์ หากพิจารณาจำนวนพระสงฆ์ในขณะนี้ ที่มีอยู่ ๓๐๐,๐๐๐ รูป เป็นพระที่มีความรู้หรือได้ไปเล่าเรียนมีเพียงไม่

ถึง ๓๐,๐๐๐ รูป เปรียบเทียบอย่างหยาบ ๆ จำนวนพระสงฆ์เพียงนี้จะไปเผชิญแรงเสียดทานปัญหาทางโลก ที่เต็มไปดด้วยโลก โกรธ หลง ปัญหาสังคมซับซ้อนมากมายอย่างไรได้บ้าง คนเป็นล้าน ๆ คน พระจะไปปรับผิดชอบได้เพียงใด สมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พุทธศาสนาไปได้ ๗ แสนปี แต่ที่มีอยู่ ๑๗ แสนปี แม้พระพุทธรูปองค์จะทรงทำเต็มที่มีโอกาสแสดงธรรมได้ครบทุกที่ บางแห่งก็ใช้ว่าเป็นสาวกของพุทธศาสนาทั้งสิ้น ลัทธิความเชื่ออื่นก็มี

แม้ว่าพุทธธรรมเป็นทางออกหนึ่งให้กับการแก้ปัญหา แต่ธรรมเป็นเรื่องของการรู้ได้ด้วยตนเอง รู้ผลได้เฉพาะตน ซึ่งมีใช้แค่การฟัง แต่ต้องนำไปปฏิบัติ ดั่งมีคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่นำไปทำแล้วได้ผล และเมื่อเขาเหล่านั้นนำไปทำต่อ หรือนำไปหมุนฟันเฟืองต่อ ก่อเกิดการแผ่ขยายต่อ ดั่งกงล้อที่หมุนไปที่อื่น ๆ ได้ พุทธศาสนาจะแก้ปัญหาได้ทุกอย่างไม่ ตัวอย่างดอกบัวสี่เหล่า เหล่าที่สี่เป็นปทปรมะอยู่ใต้โคลนนั้น ต่อให้พระมีแรงขนาดไหน ก็ไม่สามารถเข้าไปเตือนคนเหล่านั้นได้ ดังนั้นจึงต้องกลับมาถาม ในยุคนี้ อิทธิพลของพุทธศาสนาจะสามารถแก้ปัญหา ได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม พระสงฆ์มีความพร้อมที่จะเผชิญวิกฤตของโลก เพราะพระสงฆ์มีประสบการณ์โดยตรงด้วย ทางโลกมีปัญหาอะไร พระสงฆ์ก็มีด้วย โลกเหลวแหลกอย่างไร พระสงฆ์ก็มี โลกมีปัญหาเกย์ พระสงฆ์ก็มีตุ๊ดมีแต้ว โลกมีการหึงหวงในแง่ผู้ชาย พระสงฆ์ก็มีหึงหวงผู้ชาย ถึงกับฆ่ากันบ้างก็ยังมี โลกมีปัญหาเอดส์ พระกิตติเอดส์ มั่วสีกา โลกมีการพนัน พระก็มีผีพนัน โลกมีอะไรพระสงฆ์ก็มี จึงถือว่าพร้อมแก้ปัญหาสำหรับพระสงฆ์ ทุกที่ล้วนมีปัญหา

ดังนั้น ควรเริ่มจากการเปลี่ยนมุมมอง ปรัชญาการณที่มีปัญหา ไม่ใช่เป็นปัญหา การมีปัญหาไม่ใช่สิ่งผิด โลกนี้ไม่มีที่ไหนไม่มีปัญหา นอกจากหนทางสู่พระนิพพานแล้วจึงก้าวพ้นปัญหา เราต่างล้วนต้องเผชิญปัญหา พุทธศาสนาสอนให้เรายอมรับปัญหา ไม่ใช่สิ่งผิดแปลกที่จะบอกว่าพระสงฆ์มีปัญหา ดังนั้น การที่จะดูว่าพระสงฆ์มีความพร้อมในการฝ่าวิกฤตอย่างไร มีประเด็นที่ควรพิจารณาคือ

ประเด็นที่ ๑ บทบาทและขอบเขตของพระสงฆ์เป็นอย่างไร ควรต้องมีการทบทวนว่าพระสงฆ์ต้องแก้ปัญหาทุกเรื่องหรือ และมักจะอ้างถึงแต่บทบาทพระสงฆ์ในอดีต เสมือนภาพสวยงามของพระสงฆ์ในอดีต เหมือนอย่างในอดีต ในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าวางบทบาทพระสงฆ์ไว้ชัดเจน พระพุทธองค์ทรงตรัสกับปัญจวัคคีย์ให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือมนุษย์ คือการแสดงธรรมเพื่อยังสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ช่วยเหลือชาวโลก และเพื่อให้มีประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ พระสงฆ์ทำหน้าที่แสดงธรรมเพื่อให้เห็นเหตุ ในสิ่งที่บางครั้งเป็นเรื่องของเส้นผมบังภูเขา เพราะในแง่นี้บทบาทของพระสงฆ์จึงชัดเจน คือหน้าที่แสดงหรือชี้แจงสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อให้มนุษย์เห็น ให้ได้เรียนรู้จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว คือ ให้เห็นอย่างที่เป็น ให้เห็นตามความเป็นจริง เพราะว่าโดยปกติ เรามักจะมองโดยมีอคติที่เป็นความรู้สึก แทนที่จะเห็นตามความเป็นจริง แทนที่จะเห็น

แก้ว กลับไปเพิ่มคำขยายว่าแก้วนี้สูง แก้วนี้ไม่สวย เดิมอคติตลอดเวลา

ดังนั้น สิ่งที่เราควรคิดต่อ คือ จะทำอย่างไรให้สามารถแสดงให้เห็นตามความเป็นจริง นั่นคือ การแสดงที่จะก่อให้เกิด ๓ อย่าง คือ พระสงฆ์จะแสดงอย่างไรจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว ทำให้เขาได้รับประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่ได้ จะแสดงอย่างไรให้เขาได้สุข หรือแสดงอย่างไรเพื่ออนุเคราะห์แก่เขา กระบวนการเหล่านี้ในทศวรรษที่ผ่านมา นักวิชาการเรียกว่า Engaged Buddhism ซึ่งท่านติช นัท ฮันห์ เป็นผู้คิดคำนี้ หมายความว่าถึง พระต้องไม่นิ่งเฉยที่จะช่วยเหลือสังคม เช่น หน้าวัดมีการทะเลาะกัน พระกลับอยู่แต่ในกุฏิไม่ทำอะไร นั่งหลับตาอย่างเดียวมันไม่สมควร สิ่งที่เราควรทำคือพระสงฆ์ต้องออกไปปกป้อง ดังเช่น พระสงฆ์ที่มีบทบาทขณะนั้นไปช่วยเหลือคนเป็นเอดส์ บทบาทของพระสงฆ์ต้องออกมาทำด้วย และสร้างสิ่งดี ๆ

อีกปัญหาหนึ่งที่มักพบคือ ความคาดหวังของชาวบ้านที่มักอยากให้พระเป็นนักกรรมฐานบ้าง เป็นพระศักดิ์สิทธิ์บ้าง บางคนบอกว่าพระต้องอยู่ในทางธรรม ปล่อยให้ปัญหาเป็นเรื่องของชาวบ้าน เหล่านี้กลายเป็นบทบาทของพระสงฆ์ที่ถูกเปลี่ยนไป ดังนั้น นักวิชาการจะต้องสนใจ เห็นทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ต้องมาทบทวนบทบาทของพระ ว่าควรจะมีการพัฒนาอย่างไร และอาจใช้คำถามตรวจสอบเช่น สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามหลักธรรมหรือไม่

ตามหลักไตรลักษณ์ของพุทธศาสนา ได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นการอธิบายสิ่งเดียวกันด้วยสามมุมมอง อนิจจังคือไม่คงที่ ทุกขังคือไม่มีแก่นสาร และอนัตตาคือ ไม่มีตัวตน เราจับต้องไม่ได้ มันเป็นการมองสามมุม หลักทั้งสามก็คือทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการ apply พระพุทธศาสนาด้วย ปัญหาโลกร้อน ปัญหาวิกฤต ในสมัยพุทธกาลคงจะคาดไม่ถึง ถ้าอ่านพระสูตรต่าง ๆ ในพระไตรปิฎก คนในสมัยนั้นมีฐานะมั่งคั่งหรือพอมีอันจะกิน พระพุทธเจ้าเดินไปไหนพร้อมพระสงฆ์เดินผ่าน

มา ๕๐๐ รูป ชาวบ้านจะนิมนต์ทุกรูป เพื่อถวายภัตตาหาร เพราะความศรัทธา ขณะที่สมัยนี้สักรูปหนึ่งก็ยังไม่ถวาย สมัยก่อน ขนาดคนจนก็ชวนขวายเป็นไปฟังธรรม ถึงขนาดอยู่ในบ้านกัน ๒ คน คนหนึ่งยอมให้ผ้าอีกคนหนึ่งผลัดไปฟังธรรมได้ ดังนั้นต้องทำความเข้าใจว่าวิกฤตคืออะไร ซึ่งในแต่ละสมัยจะไม่เหมือนกัน

พระพุทธเจ้าบอกว่าพุทธศาสนาเป็นอกาลิโก สามารถที่จะพูดหรืออธิบาย ไม่มีกาลเวลาเป็นตัววัดนั้นจริงอยู่ แต่ว่าธรรมแต่ละข้อมีที่มาที่ไป มีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อที่จะแก้อะไร ธรรมแต่ละข้อ มีอกาลิโกของตัวเอง ไม่มีกาลเวลา ธรรมแต่ละข้อมีเหตุและตัวบุคคลทุกข้อ ดังนั้นแต่ละเหตุการณ์มีข้ออธิบายหมด ในแง่ของพุทธกาลเราไม่เห็นปัญหาที่มาจากภายนอก เราจึงต้องใช้ปัญญา ใช้ไหวพริบ ถ้าเราศึกษากลับไปกลับมา เราจะเห็น พระพุทธเจ้าสอนไว้ชัดเจนว่าให้ไปหาที่ต้นตอ ต้นตออยู่ที่ไหน ก็อยู่ที่ตัวเราอยู่ที่ใจ นั่นคืออกาลิโก ใครจะมาเถียงไม่ได้

บทบาทของพระสงฆ์ พระสงฆ์จะต้องพร้อมที่จะเผชิญหน้า คือพยายามใช้ยาวนานเข้ามาใช้แก้ปัญหาทางโลกต่าง ๆ การที่เราจะใช้ได้มากน้อยขนาดไหน อยู่ที่เราใช้ยาถูกโรคได้แค่ไหน ส่วนที่แก้ให้ถูกจุดคือการแก้ที่ภายใน อยู่ที่ใจหรือที่กิเลส ที่เป็นโลก โกรธ หลง บทบาทพระสงฆ์ก็คือ ต้องไปแสดงชี้แจงให้ผู้ที่มีปัญหานั้น ยอมรับปัญหาเสียก่อน แก้ที่ตนเอง อย่างโลกร้อน ก็ต้องดู พยายามชี้นิ้วดู คนนั้นก็ใช่ อันนั้นก็ใช่ ทำให้เกิดโลกร้อน ชี้ไปชี้มา สามนิ้วชี้ตนเอง ลืมดูตัวเอง ตัวเองนั้นมีส่วนทำให้โลกเย็นได้

ดังนั้น การแก้ปัญหา พระสงฆ์จึงต้องแสดงหรือชี้แจง แล้วช่วยกันหาทางแก้ บทบาทที่ต้องแสดง หรือชี้แจง จะทำได้ดีหรือไม่อย่างไร เป็นเรื่องที่สังคมไทยกำลังเผชิญขณะนี้ ดูอย่างการขอศีลของผู้มาวัดหาพระสงฆ์ จึงไม่ได้เห็นอะไรได้แท้จริง ซึ่งสะท้อนวิกฤตสังคมไทยไม่น้อย

คนทั่วไปมักใช้ขอศีล พระก็ให้ศีล เริ่มจาก ศีลข้อ ๑ ปาณาติปาตา พระให้ศีล โดยไม่ได้บอกชัดเจนว่าห้าม คำว่าสิกขาคือศึกษา เวมณีนีคือละเว้น พระไม่ได้ห้าม มันขึ้นอยู่กับที่ตัวเรา เพราะบางครั้งยังห้ามเหมือนยังยุดังข้าวทุกวันนี้มีแต่ฆ่า ปาดคอกันทุกวัน บทบาทของพระคือให้ศีล เป็นการสอนในแง่พิธีกรรม แต่ในทางความเป็นจริงก็ยิ่งเกิดการฆ่า บทบาทของพระสงฆ์กลายเป็นแค่ให้คนมาขอศีล ไม่มีความหมายอะไร

ศีลข้อที่ ๒ อทินนาทาน ไม่ลักขโมย แต่การขโมยเกิดขึ้นเต็มไปหมด แม้แต่ของที่วัดก็ถูกขโมยมากมาย เมื่อพระให้รับศีลไปแล้ว โยมรับเรียบร้อยแล้ว ก็ขโมยต่ออีก ปัจจุบันยังกลายเป็นยกระดับถึงมหาทินนาทานคือคอร์รัปชันแล้ว ต่อไปก็ขโมยอนาคต สิ่งที่ขโมยไปวันนี้เป็นอนาคตของลูกหลานไปแล้ว เช่น การทำลายสิ่งแวดล้อม ทำลายสิ่งต่าง ๆ ของลูกหลาน ศีลข้อที่ ๓ กาเมสุมิจฉาจาร พุทธศาสนาบอกว่าไม่ผิดลูกเมีย อิสลามมีภรรยาได้ ๔ คน แต่คนพุทธมีเกินกว่านั้นได้ จึงมีไม่จำกัด ดังที่มีผู้หญิงในตู้กระจก ซึ่งก็เป็นลูกหลานทั้งนั้นนั่งติดเบอร์รี่ให้คนเลิกใช้บริการ ตามพระไตรปิฎก ศีลข้อนี้พระพุทธเจ้าต้องการจะบอกว่าไม่ผิดลูกเมีย สมัยก่อนกษัตริย์มีลูกเมียมากมาย ข้อนี้ตรงกับเรื่องสิทธิมนุษยชนในยุคนี้

ศีลข้อ ๔ เกี่ยวกับห้ามโกหก แต่พบว่าสมัยนี้มองว่า ใครโกหกไม่เป็นคือคนเซย พระก็ยังโกหก ตอนนี้เป็นระดับสถาบัน มีเครื่องมือโกหกเป็นสถาบันโกหก ชักจูง โฆษณาชวนเชื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ พระใบ้หวย ศีลข้อนี้จึงไม่ได้ผลอะไร จนถึงข้อสุดท้าย ศีลข้อ ๕ ห้ามกินเหล้า แต่สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม คนทั่วไปต้องเมาก่อน ในวันปีใหม่ สงกรานต์ จะพบเห็นคนเมาเหล้ามากมาย เวลาไปหาญาติต้องกินเหล้า ภาพเหล่านี้กลายเป็นว่าบทบาทพระสงฆ์ไร้หน้ายา ไม่สามารถแก้ปัญหาสังคมได้ โดยมักโทษว่าพระสงฆ์ไม่เอาจริงเอาจัง พระสงฆ์เองก็โทษฆราวาสว่าไม่จริงจังเช่นกัน ต่างคนต่างว่ากัน

ดังนั้น ต้องหันมาดูแลทั้งพระสงฆ์ และคนในสังคม หันมาทำอย่างจริงจังด้วย

ประเด็นที่ ๒ มีความพร้อมในการแก้ปัญหาอย่างไร พระสงฆ์ต้องรู้ธรรมชาติของปัญหา พระสงฆ์เองต้องเท่าทัน ถ้าพระต้องเรียนหนังสือหรือต้องหมั่นศึกษา สังเกตง่าย ๆ สังคมมีสายตาที่ดูถูกพระ หว่าพระไม่มีความรู้ อาตมาเคยมีประสบการณ์ด้วยตนเองสมัยที่เรียนเคมบริดจ์ มีคู่สามีภรรยาเข้ามาทักทาย ทันทีที่เห็น สามีเป็นฝรั่งเริ่มเอ่ยปากถามขึ้นก่อนว่าเป็นพระไทยหรือ อาตมาตอบว่าใช่ ช่างฝ่ายภรรยาถามต่อว่ามาทำอะไรที่นี่ อาตมาบอกว่ามาเรียน ภรรยาถามอย่างประหลาดใจว่า ท่านหรือมาเรียนที่นี่ ที่นี้มีมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์นะ นี่คือการที่สะท้อนความคิดที่มักคิดว่าพระไม่ควรมาศึกษา ควรจะไปอยู่ที่วัด

ดังนั้น เราต้องเตรียมความพร้อม ให้ทันกับสภาพ หรือที่เรียกว่า Engaged Buddhism พระต้องพร้อมมาเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ พร้อมที่จะเปลี่ยนวิธีคิดของผู้คนใหม่ ดังนั้นความพร้อมตรงนี้ ในทางหลักการเรามีมากมาย แต่ก็ต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป รูปแบบต้องเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ต้องแก้ปัญหาใหม่อยู่ตลอดเวลา แต่ความพร้อมต้องเกิดจากการสร้างวิถียุทธใหม่ ๆ เราต้องทำให้เกิดกระบวนการเหล่านี้ พระต้องสร้างความพร้อมอยู่ตลอดเวลา

ประเด็นที่ ๓ วิกฤตโลกสมัยใหม่ เช่น โลกร้อน เอดส์ ช่องว่างระหว่างคนในสังคม คนรวยคนจน สถาบันสงฆ์เหลวแหลก ในพุทธกาลก็เคยมี เราอย่าเพิ่งท้อว่าทำอะไรไม่ได้ วิกฤตนั้นไม่ใช่ปัญหา ต้องไม่มองแง่ลบ ฝึกเปลี่ยนเป็นการมองแง่บวกว่าแก้ได้ โดยการปฏิรูปตั้งแต่ที่ตัวเราและไม่โยนไปที่อื่น ทุกคนต้องยอมรับว่ามีปัญหา ไม่ใช่ผลักไสหรือปิดไป ที่องค์กรสงฆ์เท่านั้น เช่น ต้องแก้มหาเถรสมาคม ควรหันมาเข้าใจมหาเถรสมาคมซึ่งต้องรับภาระงานที่เกี่ยวกับสงฆ์มากมาย อาจจะไม่สามารถ

ดูแลพระที่มีได้อย่างทั่วถึง ไม่คาดหวังหรือกล่าวโทษคนอื่น เราสามารถเป็น
ฟันเฟืองเล็กๆ ที่เราทำได้ นี่คือนุททวิธี เปลี่ยนตัวเราเองก่อน ต้องแก้จาก
ภายในก่อน แก้ที่ต้นตอ คือที่ตนเอง ทำให้เกิดแบบอย่างหรือเป็น model
ในฐานะที่ศึกษาทางสังคมมานุษยวิทยา ขอนำทฤษฎีหนึ่งมาใช้มองปัญหา
คือ functionalism ที่เกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ เป็นทฤษฎีที่บอกว่าทุกสังคม
ต้องมีหน้าที่ ถ้าไม่มีใจ สถาบันตำรวจก็หายไป เช่น พุทธพจน์ที่ว่าสิ่งนี้เกิด
สิ่งนี้จึงเกิด ในทำนองเดียวกัน แนวทางที่จะแก้ไข ก็คือไปแก้ที่ปัญหา ไม่
ไปมุ่งจ้องที่คนอื่นหรือสถาบันอื่น เราต้องแก้ที่เราจับต้องได้

วิธีการของการแก้ปัญหาของเราก็คือ ต้องเปลี่ยนมุมมอง มีโลกทัศน์
ที่ถูกต้อง และพัฒนาให้ออกมาเป็นคุณค่าทางจิตใจของเราด้วย ทำให้
กลายเป็นเป้าหมายของจิตใจของเรา ทำให้เป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของเรา
ถ้าเราเปลี่ยนตรงนี้ได้ ก็จะแก้ปัญหาได้ □

^๑ ย่อและเรียบเรียงจากปาฐกถาเสมพรังพวงแก้ว ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ เรือนร้อยยอนา สวนเงินมีมา คลองสาน กรุงเทพฯ

^๒ พระนักบวชชาวเนปาล ผู้ช่วยเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช นามเดิมของท่านมีความ
หมายว่า "สายลมแห่งผู้กล้าหาญ" ท่านเดินทางสู่แผ่นดินไทย จำเรียนจบการศึกษาปริญญา
ตรีพุทธศาสตรบัณฑิตจากมหาจุฬาราชวิทยาลัย ต่อด้วยปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยศรีวิบูลย์ ประเทศ
ศรีลังกา และปริญญาเอกด้านสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ได้บวชเรียน
และได้รับการอุปถัมภ์บำรุง รัชใช้ใกล้ชิดสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆ
ปริณายก ซึ่งท่านได้ให้การอุปถัมภ์มาตั้งแต่เป็นสามเณร ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
สมเด็จพระสังฆราช และก็ยังสนองงานเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆ
ปริณายก ทั้งประจำและพิเศษตามมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ

บุญที่ถูกลืม

๑ พระไพศาล วิสาโล

“คุณนายแก้ว” เป็นเจ้าของโรงเรียนที่ชอบทำบุญมาก เป็นเจ้าภาพทอดผ้าป่าทอดกฐินอยู่เนือง ๆ ใครมาบอกบุญสร้างโบสถวิหารที่ไหนไม่เคยปฏิเสธ เธอปลื้มปิติมากที่ถวายเงินนับแสนสร้างหอระฆังถวายวัดข้างโรงเรียน แต่เมื่อได้ทราบว่านักเรียนคนหนึ่งไม่มีเงินจ่ายค่าเล่าเรียน ค้างชำระมาสองเทอมแล้ว เธอตัดสินใจไล่นักเรียนคนนั้นออกจากโรงเรียนทันที

“สายใจ” พาบ่าววัย ๗๐ และเพื่อนซึ่งมีอาชีพการไปถวายภัตตาหารเช้าที่วัดแห่งหนึ่ง ซึ่งมีเจ้าอาวาสเป็นที่ศรัทธา นับถือของประชาชนทั่วประเทศ เช้าวันนั้นมีคนมาทำบุญคับคั่ง จนลานวัดแน่นขนัดไปด้วยรถ เมื่อได้เวลาพระฉัน ญาติโยมก็พากันกลับ สายใจพาหญิงชราและเพื่อนผู้พิการเดินกะย่องกะแย่งฝ่าแดดกล้าไปยังถนนใหญ่เพื่อขึ้นรถประจำทางกลับบ้าน ระหว่างนั้นมีรถเก๋งหลายสิบลคันแล่นผ่านไป แต่ตลอดเส้นทางเกือบ ๓ กิโลเมตร ไม่มีผู้ใจบุญคนใดรับผู้เฒ่าและคนพิการขึ้นรถเพื่อไปส่งถนนใหญ่เลย

เหตุการณ์ทำนองนี้มีใช่เป็นเรื่องแปลกประหลาดในสังคมไทย “ชอบทำบุญแต่ไร้น้ำใจ” เป็นพฤติกรรมที่พบเห็นได้ทั่วไปในหมู่ชาวพุทธ ทำให้เกิดคำถามขึ้นมาว่าคนไทยนับถือพุทธศาสนากันอย่างไรจึงมีพฤติกรรมแบบนี้กันมาก เหตุใดการนับถือพุทธศาสนาจึงไม่ช่วยให้คนไทยมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะผู้ที่ทุกข์ยาก การทำบุญไม่ช่วยให้คน

ไทยมีเมตตากุณาต่อผู้อื่นเลยหรือ

หากสังเกตจะพบว่าการทำบุญของคนไทยมักจะทำต่อสิ่งที่อยู่สูงกว่าตน เช่น พระภิกษุสงฆ์ วัดวาอาราม พระพุทธรูป เป็นต้น แต่กับสิ่งที่ถือว่าอยู่ต่ำกว่าตน เช่น คนยากจน หรือสัตว์น้อยใหญ่ เรากลับละเลยกันมาก (ยกเว้นคนหรือสัตว์ที่ถือว่าเป็น “พวกกู” หรือ “ของกู”) แม้แต่เวลาไปทำบุญที่วัด เราก็มักละเลยสามเณรและแม่ชี แต่กุฏิกุจอต็มที่กับพระสงฆ์

อะไรทำให้เราชอบทำบุญกับสิ่งที่อยู่สูงกว่าตน ใ้หรือไม่ว่าเป็น เพราะเราเชื่อว่าสิ่งสูงส่งเหล่านั้นสามารถบันดาลความสุขหรือให้สิ่งดี ๆ ที่พึงปรารถนาแก่เราได้ เช่น ถ้าทำอาหารถวายพระ บริจาคเงินสร้างวัดหรือพระพุทธรูป ก็จะได้รับความมั่งมีศรีสุข มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ เป็นต้น หรือช่วยให้ได้ไปเกิดในสวรรค์ มีความสุขสบายในชาติหน้า ในทางตรงข้าม สิ่งที่อยู่ต่ำกว่าเรานั้น ไม่มีอำนาจที่จะบันดาลอะไรให้เราได้ หรือไม่ช่วยให้เราสุขสบายขึ้น เราจึงไม่สนใจที่จะช่วยเหลือเผื่อแผ่ให้แก่สิ่งเหล่านั้น

นั่นแสดงว่าที่เราทำบุญกันมากมายก็เพราะหวังประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญ ดังนั้นยิ่งทำบุญด้วยท่าทีแบบนี้ ก็ยิ่งเห็นแก่ตัวมากขึ้น ผลคือจิตใจยิ่งคับแคบ ความเมตตากุณาต่อผู้ทุกข์ยากมีแต่จะน้อยลง ไม่

ต้องสงสัยเลยว่าการทำบุญแบบนี้กลับจะทำให้ได้บุญน้อยลงแน่นอนว่าประโยชน์ย่อมเกิดแก่ผู้รับอยู่แล้ว เช่น หากถวายอาหาร อาหารนั้นย่อมทำให้พระสงฆ์ที่กำลัง

ในการศึกษาปฏิบัติธรรมได้มากขึ้น แต่อานิสงส์ที่จะเกิดแก่ผู้ถวายนั้นย่อมไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะเจือด้วยความเห็นแก่ตัว ยิ่งถ้าทำบุญ ๑๐๐ บาท เพราะหวังจะได้เงินล้าน บุญที่เกิดขึ้นย่อมน้อยลงไปอีกเพราะใช่หรือไม่ว่านี่เป็นการ “ค้ากำไรเกินควร”

บุญที่ทำในรูปของการถวายทานนั้นไม่ว่าจะเป็นอาหารหรือเงินก็ตาม จุดหมายสูงสุดอยู่ที่การลดความยึดติดถือมั่นในตัวกูของกู ยิ่งลดได้มากเท่าไรก็ยิ่งเข้าใกล้นิพพานอันเป็นประโยชน์สูงสุดที่เรียกว่า “ปรมาตตะ” ซึ่งสูงกว่าสวรรค์ในชาติหน้า (สัมปรายภักตตะ) หรือความมั่งมีศรีสุขในชาตินี้ (ทิฏฐธัมมิกตตะ) แต่หากทำบุญเพราะหวังแต่ประโยชน์ส่วนตน อยากได้เข้าตัวมาก ๆ แทนที่จะสละออกไป ก็ยิ่งห่างไกลจากนิพพาน หรือกลายเป็นอุปสรรคขวางกั้นนิพพานด้วยซ้ำ อันที่จริงอย่าว่าแต่निพพานเลย แม้แต่ความสุขในปัจจุบันชาติ ก็อาจเกิดขึ้นได้ยาก เพราะจิตที่คิดแต่จะเอาอันนั้นเป็นป่อเกิดแห่งความทุกข์

ในทานมหัทธผลสูตร อังคุตตรนิกาย พระพุทธองค์ได้ตรัสกับพระสารีบุตรว่าทานที่ไม่มีอานิสงส์มากได้แก่ “ทานที่ให้อย่างมีใจเยื่อใย ให้ทานอย่างมีจิต ผูกพัน ให้ทานอย่างมุ่งหวังสิ่งสมบุญ” รวมถึงทานที่ให้เพราะต้องการเสวยผลในชาติหน้า เป็นต้น พิจารณาเช่นนี้ก็จะพบว่าทานที่ชาวพุทธไทยส่วนใหญ่ทำกันนั้นหาใช่ทานที่พระองค์สรรเสริญไม่ นอกจากทำด้วยความมุ่งหวังประโยชน์ในชาติหน้าแล้ว ยังมักมีเยื่อใยในทานที่ถวาย กล่าวคือ ทั้ง ๆ ที่ถวายให้พระสงฆ์ไปแล้ว ก็ยังไม่ยอมสละสิ่งนั้นออกไปจากใจ แต่ใจยังมีเยื่อใยในของชิ้นนั้นอยู่ เช่น เมื่อถวายอาหารแก่พระสงฆ์แล้ว ก็ยังเฝ้าดูว่าหลวงพ่จะตักอาหาร “ของฉัน” หรือไม่ หากท่านไม่ฉัน ก็รู้สึกไม่สบายใจ คิดไปต่าง ๆ นานา นี่แสดงว่ายังมีเยื่อใยยึดติดผูกพันอาหารนั้นว่าเป็นของฉันอยู่ ไม่ได้ถวายให้เป็นของท่านอย่างสิ้นเชิง

เสียโยในทานอีกลักษณะหนึ่งที่ได้เห็นได้ทั่วไปก็คือ การมุ่งหวังให้ผู้คน
รับรู้วาทานนั้น ๆ ฉะนั้นเป็นผู้ถวาย ดังนั้นตามวัดวาอารามต่าง ๆ ทั่วประเทศ
ของใช้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะ ถ้วย ชาม แก้วน้ำ หม้อ โต๊ะ เก้าอี้ ตลอดจนขอบ
ประตูหน้าต่างในโบสถ์วิหารและศาลาการเปรียญ จึงมีชื่อผู้บริจาคอยู่เต็ม
ไปหมด กระทั่งพระพุทธรูปก็ไม่ละเว้น ราวกับจะยังแสดงความเป็นเจ้า
ของอยู่ หากไม่ก็หวังให้ผู้คนชื่นชมสรรเสริญตน การทำบุญอย่างนี้จึงไม่
ได้ละความยึดติดถือมั่นในตัวตนเลย หากเป็นการประกาศตัวตนอีกแบบ
หนึ่งนั่นเอง

การทำบุญแบบนี้แม้จะมีข้อดีตรงที่ช่วยอุปถัมภ์วัดวาอารามและ
พระสงฆ์ให้ดำรงอยู่ได้ แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ไม่ส่งเสริมให้ผู้คนมีความเชื่อ
เพื่อเผื่อแผ่กัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากหรือไร้อำนาจวาสนา
ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่เมืองไทยมีวัดวาอารามใหญ่โตและสวยงามมาก
มาย แต่เวลาเดียวกันก็มีคนยากจนและเด็กถูกทอดทิ้งเป็นจำนวนมาก ไม
นับสัตว์อีกนับไม่ถ้วนที่ถูกละเลย หรือถูกปลิดชีวิตแม้กระทั่งในเขตวัด

อันที่จริงถ้ามองให้กว้างกว่าการทำบุญ ก็จะมีปรากฏการณ์ใน
ทำนองเดียวกัน นั่นคือคนไทยนิยมทำดีกับคนที่ถือว่าอยู่สูงกว่าตน แต่ไม่
สนใจที่จะทำดีกับคนที่ถือว่าต่ำกว่าตน เช่น ทำดีกับเจ้านาย คนรวย
ข้าราชการระดับสูง นักการเมือง ทั้งนี้ก็เพราะเหตุผลเดียวกันคือคนเหล่านี
นั้นให้ประโยชน์แก่เราได้ (หรือแม้เขาจะให้เราได้ไม่มาก แต่ก็สามารถให้
โทษได้) ประโยชน์ในที่นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นประโยชน์ทางวัตถุ อาจเป็น
ประโยชน์ทางจิตใจก็ได้ เช่น คำสรรเสริญ หรือการให้ความยอมรับ
ประการหลังคือเหตุผลสำคัญที่ทำให้คนไทยชวนช่วยเหลือนับที่ตก
ทุกข์ได้ยากอย่างเต็มที่ แต่กลับเมินเฉยหากคนที่เดือดร้อนนั้นเป็นพม่า
มอญลาว เขมร หรือกะเหรี่ยง ไช้หรือไม่ว่าคำชื่นชมของพม่าหรือกะเหรี่ยง
ความหมายกับเราน้อยกว่าคำสรรเสริญของฝรั่ง

บุคคลจะได้ชื่อว่าเป็นคนใจบุญ ไม่ใช่เพราะนิยมทำบุญกับสิ่งที่อยู่สูงกว่าตนเท่านั้น หากยังยินดีที่จะทำบุญกับสิ่งที่เสมอกับตนหรืออยู่ต่ำกว่าตนอีกด้วย แม้เขาจะไม่สามารถให้คุณให้โทษแก่ตนได้ ก็ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้เพราะมิได้หวังผลประโยชน์ใด ๆ นอกจากความปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ นี่คือกรุณาที่แท้ในพุทธศาสนา การทำดีโดยหวังผลประโยชน์ หรือยังมีการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติอยู่ ย่อมไม่อาจเรียกว่าทำด้วยเมตตากรุณาอย่างแท้จริง

จะว่าไปแล้ว ไม่เพียงความใจบุญหรือความเป็นพุทธเท่านั้น แม้กระทั่งความเป็นมนุษย์ก็วัดกันที่ว่า เราปฏิบัติอย่างไรกับคนที่อยู่ต่ำกว่าเรา หรือมีอำนาจน้อยกว่าเรา หาได้วัดที่การกระทำต่อคนที่อยู่สูงกว่าเราไม่ ถ้าเรายังละเลยเด็กเล็ก ผู้หญิง คนชรา คนยากจน คนพิการ คนป่วย รวมทั้งสัตว์เล็กสัตว์น้อย แม้จะเข้าวัดเป็นประจำ บริจาคเงินให้วัด อุทิศภัตตาหารสงฆ์มากมาย ก็ยังเรียกไม่ได้ว่าเป็นคนใจบุญ เป็นชาวพุทธ หรือเป็นมนุษย์ที่แท้ ไม่ผิดหากจะกล่าวว่าเป็นเครื่องวัดความเป็นศาสนิกที่แท้ในทุกศาสนาด้วย แม้จะปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเคร่งครัด แต่เมินเฉยความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ หรือยิ่งกว่านั้นคือกตขีปีทาผู้คนในนามของพระเจ้า ย่อมเรียกไม่ได้ว่าเป็นศาสนิกที่แท้ จะกล่าวไปไปถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ในแง่ของชาวพุทธ การช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ยากเดือดร้อน ทั้ง ๆ ที่เขาไม่สามารถให้คุณให้โทษแก่เราได้ เป็นเครื่องฝึกใจให้มีเมตตากรุณา และลดละความเห็นแก่ตัวได้เป็นอย่างดี ยิ่งทำมากเท่าไรจิตใจก็ยิ่งเปิดกว้าง อึดตายิ่งเล็กลง ทำให้มีที่ว่างเปิดรับความสุขได้มากขึ้น ยิ่งให้ความสุขแก่เขามากเท่าไร เราเองก็ยิ่งมีความสุขมากเท่านั้น สมดังพุทธพจน์ว่า “ผู้ให้ความสุขย่อมได้รับความสุข” เป็นความสุขที่ไม่หวังจะได้รับ แต่ยังไม่อยาก ก็ยิ่งได้ ในทางตรงข้ามยิ่งอยาก ก็ยิ่งไม่ได้

เมื่อใจเปิดกว้างด้วยเมตตากรุณา เราจะพบว่าไม่มีใครที่อยู่สูงกว่าเราหรือต่ำกว่าเรา ถึงจะเป็นพม่า มอญ ลาว เขมร กะเหรี่ยง ลัวะ ขมุ เขาก็มีสถานะเสมอเรา คือเป็นเพื่อนมนุษย์ และเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย กับเรา แม้แต่สัตว์ก็เป็นเพื่อนเราเช่นกัน จิตใจเช่นนี้คือจิตใจของชาวพุทธ และเป็นที่ยึดถือของพุทธศาสนาอย่างแท้จริง การทะนุบำรุงพุทธศาสนาที่แท้ ก็คือการบำรุงหล่อเลี้ยงจิตใจเช่นนี้ให้เจริญงอกงามในตัวเรา ในลูกหลานของเรา และในสังคมของเรา หาใช่การทุ่มเงินสร้างโบสถ์วิหารราคาแพง ๆ หรือสร้างพระพุทธรูปให้ใหญ่โตที่สุดในโลกไม่

ดังนั้นเมื่อใดที่เราเห็นคนทุกข์ยาก ไม่ว่าเขาจะเป็นใครมาจากไหน เชื้อชาติอะไร ต่ำต้อยเพียงใด อย่าได้เบือนหน้าหนี ขอให้เปิดใจรับรู้ความทุกข์ของเขา แล้วถามตัวเองว่าเราจะช่วยเขาได้หรือไม่ และอย่างไร เพราะนี่คือโอกาสดีที่เราจะได้ทำบุญ ลดละอัตตาตัวตน และบำรุงพระศาสนาอย่างแท้จริง □

สมานฉันท์ที่พิว

๑ นิธิ เอียวศรีวงศ์

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ฉบับวันที่ ๒๐ มี.ค.๒๕๕๒ ลงบทความของ Nicholas D. Kristof ชื่อ The Daily Me หรือ “กูเองรายวัน” น่าสนใจแก่ผมมาก เพราะดูเหมือนจะอธิบายความแตกแยกในสังคมไทยเวลานี้ โดยผู้เขียนไม่ได้ตั้งใจ

เขาบอกว่า การล่มสลายของหนังสือพิมพ์รายวัน (ซึ่งกำลังเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างน้อยก็ในสหรัฐฯ) ทำให้ผู้คนต้องพากันไปอ่านข่าวในเว็บไซต์ต่างๆ ของอินเทอร์เน็ต การอ่านเว็บนั้นไม่เหมือนอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะเราสามารถเลือกอ่านแต่ข่าวและความเห็นที่ตรงกับอคติของเราเท่านั้น ดังนั้น หนังสือพิมพ์รายวันที่ทุกคนจะอ่านมากขึ้นจึงมีอยู่ฉบับเดียว ได้แก่ “กูเองรายวัน”

เขาอ้างงานวิจัยและหนังสืออีกหลายเล่มที่ชี้ให้เห็นว่า คนอเมริกันกำลังแบ่งแยกตัวเข้าไปอยู่ในสโมสร นิกายศาสนา วงสนทนา ฯลฯ ที่มี

ความโน้มเอียงทางความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ไปในแนวเดียวกันมากขึ้น
คู่แข่งเปลี่ยนความคิดเห็น (ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เลือกได้กว้างขึ้น...
แต่แคบลง) ของแต่ละคน คือคนที่คิดเหมือน ๆ กัน

ข้ายังมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า หากเราสุ่มหัวสนทนาแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นกันเฉพาะในกลุ่มที่มีความคิดเห็นทำนองเดียวกัน ทุกคนจะออกมา
สุดโต่งในอคติของตัวเองมากขึ้น เช่น พวกเสรีนิยมก็จะยิ่งเสรีนิยมจำ พวกขวา
ก็จะตกขอบไปเลย เป็นต้น

แม้แต่การเลือกตั้งของอเมริกันเอง ก็จะไปทางใดทางหนึ่งอย่าง
สุดขั้ว เช่น หากสังกัดพรรครีพับลิกันหรือเดโมแครตก็จะทะเลาะกันให้ผู้
สมัครฝ่ายตัวเองอย่างไม่ฟังอีวาค่าอีรมใด ๆ เพียงเมื่อ ๓-๔๐ ปีที่แล้ว ผู้เลือก
ตั้งอเมริกันเป็นอย่างนี้เพียง ๑/๓ เท่านั้น แต่บัดนี้ไม่ใช่เสียแล้ว

การขังตัวเองไว้ในคุกแห่งอคติของตัวเองนั้น ปรากฏในคนมีการศึกษา
สูงมากกว่าคนมีการศึกษาปานกลางหรือต่ำ

เขาไม่ได้อธิบายว่าอะไรทำให้เกิดปรากฏการณ์อย่างนี้ขึ้น แต่ไม่ใช่
เทคโนโลยีข่าวสารของโลกสมัยใหม่ นะครับ เทคโนโลยีเป็นเพียงเครื่อง
อำนวยความสะดวกให้เราเข้าไปสู่คุกแห่งอคตินี้ได้ง่ายขึ้นเท่านั้น

ผมคิดว่าปรากฏการณ์คล้าย ๆ อย่างนั้นก็เกิดในเมืองไทยเหมือนกัน
เราต่างขังตัวเองอยู่ในอคติส่วนตัว มีทีวีช่องของตัวเอง, สถานีวิทยุของตัวเอง,
หนังสือพิมพ์ของตัวเอง, คู่สนทนาของตัวเอง, เวทีชุมนุมของตัวเอง และเพื่อความ
สมานฉันท์ เราก็ไม่ฟังอะไรที่ไม่ตรงกับอคติของเราเสีย เพื่อจะได้ไม่ต้อง
บันดาลโทษะถึงกับตีกัน

ผมพยายามจะวิเคราะห์ว่า อะไรเป็นเหตุให้สังคมไทยเต็มไปด้วยคุก
แห่งอคติอย่างที่ว่านี้

๑. วัฒนธรรมของประเทศไทยนั้นเน้นความสอดคล้องต้องกัน แม้แต่ใน
เรื่องที่รัฐสมัยใหม่ทั่วไปปล่อยให้แตกต่างกันได้ ลองย้อนกลับไปอ่าน

พระราชนิพนธ์ปลุกใจต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ก็จะทำให้เห็นว่าทรงเน้น “ความเป็นไทย” ที่ต้องมีคุณลักษณะหลายอย่างตรงกัน เช่น ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์, การนับถือพระพุทธศาสนา, การใช้ภาษาไทยกลาง ฯลฯ

ในภายหลัง รัฐยังใช้อำนาจในการบังคับให้พลเมืองต้องยอมรับคุณสมบัติเหล่านี้ อย่างตรงไปตรงมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม หรืออย่างอ้อม ๆ ในสมัยปราบปรามคอมมิวนิสต์ แม้จนถึงสมัยปัจจุบัน สิ่งที่ยังชวนให้มีให้ขัดแย้งเลยในรัฐไทยก็ยังมีอีกมากมาย

ดังนั้น จึงเป็นธรรมดาที่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต้องทำกันในกลุ่มผู้มีโอกาสเดียวกัน อย่างน้อยก็เพื่อความปลอดภัย ทั้งจากโทษที่อาจได้จากรัฐ หรือทัณฑ์ที่อาจได้จากสังคม

๒. สังคมไทยไม่ใช่สังคมข่าวสารข้อมูล พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือคนไทยส่วนใหญ่ไม่สนใจข่าวสารข้อมูล ช้าการกระจายข่าวสารข้อมูลยังถูกควบคุมเสียอีก ฉะนั้นคนไทยจึงประเมินข่าวสารข้อมูลไม่เก่ง มักใช้อคติส่วนตัวในการประเมินมากกว่าการตรวจสอบ

หากเกิดความเห็นใจ ที่รู้อยู่แล้วว่าขัดแย้งกับสิ่งที่รัฐและสังคมหวงห้ามไว้ ก็จำเป็นต้องละเมียดข้อห้ามด้วยการรวมหมู่เพื่อป้องกันตนเอง เหตุตั้งนั้น นับวันการเมืองไทยก็โน้มเอียงไปสู่การเมืองของฝูงชนมากขึ้น (Mob politics) เพราะช่องทางของความขัดแย้งโดยสงบไม่มี... ไม่มี ส.ส., ไม่มีพรรคการเมือง, ไม่มีสื่อ, ไม่มีการจัดองค์กร, ฯลฯ ของตนเอง

ถ้าค่านึงว่าการเมืองของฝูงชนจะเป็นลักษณะสำคัญของการเมืองไทยมากขึ้นไปเรื่อย ๆ トラบเท่าที่ปัจจัยซึ่งทำให้เกิดคูกของอคติในเมืองไทยยังดำรงอยู่ ก็ยิ่งน่ากลัวว่าการเมืองไทยจะมีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงต่อไป แม้ไม่มีสื่อเหลืองและสื่อแดงแล้วก็ตาม

๓. ไม่มีกติกาที่แน่ชัดในสังคมไทย ดังที่ทราบกันอยู่แล้วว่า แม้แต่

การเลือกตั้งก็อาจเป็นหมันไปได้ เพราะเกิดการรัฐประหารขึ้น โดยโครงสร้างแล้ว การลงคะแนนเสียงในบริษัทมหาชน หรือสมาคมใด ๆ ไม่ใช่การตัดสินใจเชิงนโยบาย เพราะเป็นเอกสิทธิ์ของผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมมือกันเอง หรือผู้ที่มียาสัมพันธ์สูงและบารมีสูงในสมาคมเป็นผู้ระดมสมาชิกมาลงคะแนนฝ่ายตน

การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งในราชการหรือสถานประกอบการของเอกชน ก็ไม่มีกติกาที่แน่ชัดเหมือนกัน

ยิ่งไปกว่านั้น กติกาที่ไม่แน่ชัดแบบนี้ยังทำให้ฝ่ายแพ้ต้องแพ้หมด และฝ่ายชนะก็จะชนะหมด โอกาสที่จะเกิดการประนีประนอม ผนวกเอาความเห็นของสองฝ่ายไปสร้างนโยบายเกิดขึ้นได้ยาก ดังนั้น ความเห็นต่างของสองฝ่ายจึงยิ่งผลักดันให้ต่างต้องเข้าไปเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น ช่วยกันสร้างกำแพงป้องกันความเห็นจากอีกฝ่ายหนึ่งผ่านเข้ามาได้

๔. เรื่องของการมี “สายสัมพันธ์” (Connection) เป็นเรื่องใหญ่ในสังคมไทย เพราะ “สายสัมพันธ์” ทำให้ได้กำไร ทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม เหตุฉะนั้นการเกาะกลุ่มกันจึงมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต ความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทยมีธรรมชาติเป็นความสัมพันธ์ของกลุ่ม “เส้น” ไม่ใช่ความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลที่หลากหลาย

๕. ระบบการศึกษาของไทยไม่ส่งเสริมการถกเถียงอภิปราย หรือการวิพากษ์วิจารณ์ มีพื้นที่ซึ่งอยู่พ้นออกไปจากการวิพากษ์วิจารณ์มาก (ดังที่กล่าวในข้อ ๑) ในชั้นเรียน สิ่งที่เกี่ยวข้องว่าเป็น “ความรู้” ก็กลายเป็นพื้นที่ซึ่งอยู่นอกเหนือการวิพากษ์วิจารณ์เช่นกัน ดังนั้น การศึกษาของไทยจึงไม่นำผู้เรียนไปสู่ “มุมมอง” ของความรู้ เพื่อให้เข้าใจว่าความรู้อย่างกล่าวนั้นจริงเฉพาะใน “มุมมอง” หนึ่ง ๆ เท่านั้น

สิ่งที่ถูกถือว่าเป็นความรู้ เช่น คนจนโง่เกินกว่าจะใช้สิทธิตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ก็กลายเป็นความรู้ที่ไม่ต้องวิเคราะห์ว่าความรู้เช่น

นี่จริงเมื่อมองจากมาตรฐานของใคร หรือในทางตรงกันข้าม พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นวีรบุรุษของคนจน ก็เป็นความรู้ที่ไม่ต้องวิเคราะห์อีกเช่นกันว่า จริงต่อเมื่อไม่มองด้านอื่นของนโยบายที่คุณทักษิณผลักดันเช่นกัน

๖. สังคมไทยมีความไม่เท่าเทียมสูงมาก ไม่ว่าจะมองในแง่เศรษฐกิจ, สังคม หรือวัฒนธรรม ฉะนั้นในวิถีชีวิตปกติ ผู้คนก็ไม่ค่อยได้สัมพันธ์กันข้าม “ชนชั้น” อยู่แล้ว ที่เราอยู่ร่วมกันมาได้เป็นนานก็เพราะต่างก็ถือหรือรับ “อาชญาสิทธิ์” เดียวกัน (ไม่เฉพาะแต่ “อาชญาสิทธิ์” ทางการเมือง แต่รวม “อาชญาสิทธิ์” ทางอื่น ๆ ด้วย... นับตั้งแต่ทางวิชาการไปจนถึง ศิลปินแห่งชาติ)

แต่สังคมไทยปัจจุบันกำลังเกิดคำถามกับสิ่งที่เป็น “อาชญาสิทธิ์” เกือบทุกอย่าง ... แพทย์แผนไทย vs แพทย์แผนตะวันตก, การพัฒนา vs การอนุรักษ์, ทรท. vs ปชป., นายกษพระราชนาน vs นายกษ เลือกลง ฯลฯ

จึงเป็นธรรมดาที่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากคำถามที่มีต่อ “อาชญาสิทธิ์” ย่อมสะท้อนออกมาในรูปของความขัดแย้งทาง “ชนชั้น” สูง การขาดความรับรู้ระหว่าง “ชนชั้น” ดังที่กล่าวแล้ว ยิ่งทำให้ความขัดแย้งแปรไปในทางรุนแรงได้มากขึ้น

คุกแห่งอดีตที่เราพบอยู่ทั่วไปในเมืองไทยเวลานี้ จึงมีรอยร้าวอยู่เบื้องลึกกว่าสี่ของสี่ รอยร้าวเหล่านี้ทำให้คนไทยเลือกที่จะซบเซิบกันเฉพาะในกลุ่มคนที่มีอคติเดียว กันอยู่แล้ว สถานการณ์ที่ทำให้เราเลิกซบเซิบแต่หันมาตะโกนดัง ๆ ทำให้เสียงตะโกนของแต่ละคุกขัดแย้งกันอย่างสุดโต่ง และต่างฝ่ายต่างรู้สึกว่าคุณอีกฝ่ายยั่วยุ จนพร้อมจะเปิดคุกออกมาตีกันให้รู้แพ้รู้ชนะกันไปข้างหนึ่ง

สมานฉันท์จะอยู่ที่ผิวเท่านั้น トラบเท่าที่เราไม่ประสานรอยร้าวที่อยู่ลึกเบื้องล่าง □

หน้าต่างกิจกรรม

รับสมัครตลอดปี ๒๕๕๒ อบรมเผชิญความตายอย่างสงบ

เครือข่ายพุทธิกาจัดอบรมเผชิญความตายอย่างสงบ ประจำปี ๒๕๕๒ โดย ทีมวิทยากร
พระไพศาล วิสาโล และคณะ สำหรับผู้สนใจทั่วไป แบ่งเป็น ๒ หลักสูตร

การอบรมขั้นพื้นฐาน มีให้เลือก ๕ ครั้ง คือ

- * ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๓-๕ เมษายน
- * ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ พฤษภาคม
- * ครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๓-๕ กรกฎาคม
- * ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ ต.ค.
- * ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ พ.ย.

การอบรมฝึกทักษะการนำ มี ๑ ครั้ง

👉 ระหว่าง วันที่ ๑๐ - ๑๓ ธ.ค. รับแต่ผู้ที่ผ่านการอบรมขั้นพื้นฐานมาก่อน
ผู้สนใจติดต่อ เครือข่ายพุทธิกา โทร.๐-๒๘๘๓-๐๕๙๒, ๐-๒-๘๘๖-๙๘๘๑, ๐๘-๖๓๐๐-๕๔๕๘
ดูรายละเอียดใน www.budnet.org รับสมัครแต่เนิ่น ๆ เพื่อเลือกวันเวลาที่สะดวก

อบรมเยียวยาขั้นต้นสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วย (Caring the Careers)

- 👉 รุ่นที่ ๑ วันที่ ๓๐-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.
- 👉 รุ่นที่ ๒ วันที่ ๒๗-๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.

เครือข่ายพุทธิกาขอเชิญผู้ดูแลผู้ป่วยเข้าร่วมอบรม ณ เรือนร้อยคนา สอนเงินมีมา
เขตคลองสาน กทม.โดยทีมวิทยากร เครือข่ายพุทธิกา โครงการเผชิญความตายอย่างสงบ ผู้สนใจ
ติดต่อ เครือข่ายพุทธิกา โทร.๐-๒๘๘๓-๐๕๙๒, ๐-๒-๘๘๖-๙๘๘๑, ๐๘-๖๓๐๐-๕๔๕๘ ดูรายละเอียด
เอียดใน www.budnet.org

๘-๒๙ เมษายน

กิจกรรม “Wake Up” ตื่นรู้สู่สังคม ภาวนาตามแนวทางท่านติช นัท ฮันห์
มูลนิธิหมู่บ้านพลัมขอเชิญผู้สนใจร่วมเรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างตื่นรู้ ผ่านการเจริญสติตาม
แนวทางท่านติช นัท ฮันห์ พระเถระนิกายเซน นำโดยคณะธรรมมาจารย์จากหมู่บ้านพลัม

๒๕-๒๕ เม.ย. งานภาวนา

“ตื่นรู้สู่นาคคต” ณ ค่ายเพชรรัตน์ สระบุรี สำหรับเยาวชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ไทย ๒๐๐ คน, ต่างชาติ ๒๐๐ คน) อายุ ๑๕-๒๕ ปี

ติดต่อขอรายละเอียดที่ : ๐๘๙-๔๙๐-๖๐๖๙

หรือ plum.pr@gmail.com www.thaiplumvillage.org

อาสาสมัครให้การปรึกษา ผู้ประสบปัญหาแอลกอฮอล์ทางโทรศัพท์ รับสมัครภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

ศูนย์ปรึกษาปัญหาเล็กเหล้า (Alcohol Help Line) ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ขอเชิญชวนผู้ที่มีความสนใจ มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปฏิบัติงานที่ ศูนย์ปรึกษาปัญหาเล็กเหล้า (กรุงเทพฯ) ต้องการหลายอัตรา ไม่มีค่าตอบแทนแต่มีค่าพาหนะในการเดินทางให้

ขอรายละเอียดที่ คุณธวัชชัย กุศล โทร.๐-๒๓๗๙-๑๐๒๐ กต ๑ , ๐๘-๕๙๙๔-๐๐๕๕
หรือส่งมาใบสมัครมาที่ E-mail : kangaroojingjoe@gmail.com

ศูนย์ปรึกษาปัญหาเล็กเหล้า ๗๐/๒๙๔ ซอยนวมินทร์ ๗๙ ถ.นวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐ (ใกล้ตลาดอินทราวิทย์ ปากซอยมีร้าน Pizza Company)

โทร. ๐-๒๓๗๙-๑๐๒๐ กต ๑ แฟกซ์ : ๐-๒๓๗๙-๑๐๒๐ กต ๒

E-mail : kangaroojingjoe@gmail.com

๑๒-๑๘ พฤษภาคม

“เป็น อยู่ คือ” ภาวนากับการสื่อสารอย่างสันติ

ขอเชิญผู้สนใจการภาวนาเพื่อสร้างฐานสำหรับการดำรงชีวิต การดำเนินความสัมพันธที่ดีกับคนรอบข้าง สังคม และการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารอย่างสันติ ตามแนวทางของ Nonviolent Communication ในกิจกรรมที่ชื่อ “เป็น อยู่ คือ” ภาวนากับการสื่อสารอย่างสันติ

โดยวิทยากร กัญญา ลิขณสุทธิ และวิจักขณ์ พานิช ที่สวนโมกข์นานาชาติ
อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี สอบถามรายละเอียดที่ คุณนภา ๐๘๙-๑๖๐-๓๕๘๘ หรือ
shambhala04@gmail.com

๒๓-๒๔ พฤษภาคม

“ศิลปะเพื่อศิลปะ” (Art for art sake)

อบรมเชิงปฏิบัติการทางศิลปะ: “ศิลปะเพื่อศิลปะ” (Art for art sake) เรียนรู้ศิลปะอย่างสอดคล้องกับศิลปะนิสัย ด้วยกิจกรรม Spontaneous Art (สีน้ำ อะคริลิก ซาโคล ดินเหนียว และงานปะติด) ณ เรือนร้อยฉนำ สวนเงินมีมา เจริญนคร

สอบถามรายละเอียด และสำรองที่นั่ง: ๐๘๗ ๙๗๕-๔๐๒๒ ,
art4human@gmail.com ศูนย์ศิลปะฮิวแมน www.art4human.com

๒๗-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒

“ชุมชนคือพลัง ร่วมป้องกันรักษาเอตส์”

สัมมนาระดับชาติเรื่องโรคเอตส์ ครั้งที่ ๑๒ วันที่ ๒๗-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ อิมแพ็ค คอนเวนชั่นเซ็นเตอร์ เมืองทองธานี สนใจติดต่อ สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โทร.๐-๒๕๙๐-๓๓๒๕

๒๗-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒

อาสาสมัครนักรกกฎหมายสิทธิมนุษยชน

เปิดรับสมัครถึง ๓๑ พฤษภาคม มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม เปิดรับสมัครอาสาสมัครนักรกกฎหมายสิทธิมนุษยชน วาระการทำงาน ๑ ปี (กรกฎาคม ๒๕๕๒ - มิถุนายน ๒๕๕๓) ๒๕๕๒ ดาวนิโหลดโบสมัคร www.thaivolunteer.or.th/download/app_law4.doc ติดต่อขอรายละเอียดที่ มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม ฝ่ายอาสาสมัคร ๔๐๙ ถนนประชาราษฎร์บำเพ็ญ เขต/แขวงห้วยขวาง กทม.๑๐๓๒๐

สนใจบทความ กิจกรรมเครือข่ายพุทธิกา ดูในเว็บไซต์ www.budnet.org

สนใจบทความ กิจกรรมโครงการเผชิญความตายอย่างสงบ

ดูในเว็บไซต์ <http://web1.peacefuldeath.info/?q=node/3>

เปิดโลกกิจกรรมเครือข่ายพุทธิกา ดูใน www.budnet.org

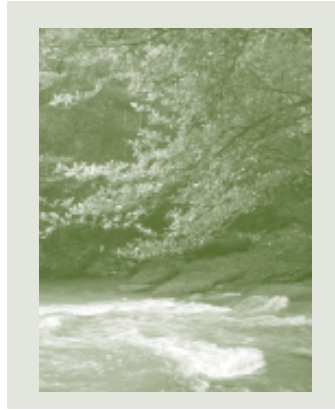
เปิดโลกกิจกรรมโครงการเผชิญความตายอย่างสงบ

ดูใน <http://web1.peacefuldeath.info/?q=node/3>

เปิดอ่านพุทธิกาฉบับย้อนหลังที่ <http://budnet.org/buddhigha/index3.htm>

จุดคลายร้อน

ปสก. ๖๖๖

รายการเด็กกว่าครึ่งพบโพรงรุนแรง

งานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ความรุนแรงในรายการโทรทัศน์" ของ ผศ. ลักษมี คงลาภ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้มีการสำรวจรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่มีต่อ การนำเสนอความรุนแรงทางสื่อโทรทัศน์ในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๕๑ พบว่า รายการการ์ตูนมีปริมาณเวลาการออกอากาศมากที่สุด ถึง ๙๘๙ นาที คิดเป็น ๒๖% ของเวลาออกอากาศในรายการสำหรับเด็กทั้งหมด และในการสำรวจรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ๙๑ รายการ พบว่ามีรายการที่นำเสนอความรุนแรงทั้งสิ้น ๕๐ รายการหรือกว่า ๕๕% ซึ่งถือว่าเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีเนื้อหาของความรุนแรงแฝงอยู่ ทั้งการแสดงออกทางวาจาและการกระทำทางร่างกาย โดยสถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ มีการนำเสนอความรุนแรงมากที่สุด ๔๘ นาที คิดเป็น ๓๗% รองลงมาคือ ช่อง ๓ และช่อง ๗ ซึ่งเนื้อหาความรุนแรงจะปรากฏอยู่ในรายการการ์ตูนมากที่สุด คิดเป็น ๖๔% นอกจากนี้เนื้อหาโฆษณาในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ๓๙% เป็นโฆษณาขนมขบเคี้ยวมากที่สุดและมีการนำเสนอความรุนแรงในภาพยนตร์โฆษณา ถึง ๓๒% ซึ่งเด็กจะได้รับผลเสียสองต่อ คือ ภาวะโรคอ้วนและการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงจากสื่อโฆษณาด้วย รศ. ดร. วิลาสินี อดุลยานนท์ สำนักกรณรงค์และสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม สสส. กล่าวอย่างเป็นห่วงกับผลการสำรวจดังกล่าวเท่ากับว่าสภาพปัญหาของรายการโทรทัศน์ยังอยู่ในภาวะขาดการดูแล จึงเสนอว่าน่าที่จะเร่งให้มือกรออิสระมาทำหน้าที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นโดยเร็ว □

เด็กญี่ปุ่นติดมือถือ

ประเทศญี่ปุ่นมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมากที่สุดในโลก แต่มีปัญหาคิดติดมือถือมากจนเกินเหตุ ทั้งในเวลาเรียน หรือ อานน้ำ ยังไม่วางโทรศัพท์มือถือ ส่งอี-เมล อ่านข้อความ พบว่า ๔๖% ของนักเรียนชั้นประถม ๑๓-๑๔ ปี และ ๙๖% ของนักเรียนชั้นมัธยม ๑๖-๑๗ ปี มีโทรศัพท์มือถือใช้ และ ๑ ใน ๔ ของนักเรียนอายุ ๑๑-๑๒ ปี มีโทรศัพท์มือถือใช้ด้วย และจากการสำรวจ ๑๐,๐๐๐ คน ๑ ใน ๕ คน ส่งและรับอี-เมล วันละอย่างน้อย ๕๐ ครั้ง หรือมากกว่านั้น ในจำนวนนี้ ๗% ส่งและรับอี-เมลมากกว่า ๑๐๐ ครั้งต่อวัน และ ๑ ใน ๔ คน ใช้โทรศัพท์มือถือระหว่างรับประทานอาหาร ๑๐% ใช้มือถือระหว่างอาบน้ำ และอีก ๑๘% ใช้ระหว่างเข้าเรียนในโรงเรียน

ผู้ปกครองบางคนไม่ทราบภัยของการใช้มือถือมากเกินไปหรือใช้อินเทอร์เน็ตมากเกินไป ทางกระทรวงศึกษาของเขาจึงเตือนผู้ปกครองให้ควบคุมการใช้โทรศัพท์มือถือ ให้คำนึงถึงปัญหาสังคมที่จะตามมา เช่น ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนลงข้อมูลส่วนตัวไว้ในเว็บไซต์บางเว็บไซต์ ซึ่งสามารถถูกล้วงเข้าไปได้จากการใช้อินเทอร์เน็ตในโทรศัพท์มือถือ และมักจะตกเป็นเหยื่อของแก๊งหลอกหลวง

ที่น่ากลัวอีกอย่างคือ โทรศัพท์มือถือที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ของนักเรียนถึง ๘๐% ไม่มีการป้องกันการเข้าเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม บ้านเราใช้ว่าจะไม่น้อยหน้า ถ้ายังขาดการเหลียวแลการใช้มือถือ การเล่นเกมของเด็ก อีกไม่ช้าก็คงจะเจริญรอยตามดังที่ญี่ปุ่นประสบอยู่

📌 สำนักพุทธฯ หวั่นพระเณรลดลง

ดร.อำนาจ บัวศิริ ผอ.สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม (มส.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) เปิดเผยว่า พศ. ได้จัดเก็บข้อมูลสถิติจำนวนพระภิกษุและสามเณร ประจำปี ๒๕๕๑ พบว่า พระภิกษุทั่วประเทศ มีจำนวน ๒๕๑,๙๙๗ รูป แบ่งเป็นมหานิกาย ๒๒๔,๙๖๐ รูป และธรรมยุต ๒๗,๐๓๗ รูป ส่วนจำนวนสามเณรมี ๖๙,๖๐๗ รูป เป็นมหานิกาย ๖๑,๓๘๗ รูป และธรรมยุต ๘,๒๒๐ รูป และเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๐ พบว่าในปี ๒๕๕๑ มีจำนวนพระภิกษุลดลง ๖,๑๖๖ รูป และสามเณรลดลง ๔๔๗ รูป เมื่อสำรวจรายจังหวัด พบว่า หลายจังหวัดมีจำนวนพระภิกษุ-สามเณรลดลง อาทิ เพชรบูรณ์ สามเณรลดลงเหลือ ๖๙๘ รูป จาก ๑,๐๐๕ รูป, กาญจนบุรี สามเณรมี ๒๘๕ รูป จาก ๔๑๕ รูป, กาฬสินธุ์ มีพระภิกษุ ๓,๖๐๗ รูป จาก ๕,๒๔๐ รูป และมีสามเณร ๘๔๒ รูป จาก ๑,๕๘๑ รูป, พะเยา พระภิกษุ ๑,๑๕๗ รูป จาก ๒,๓๑๐ รูป สามเณร ๑,๗๓๕ รูป จาก ๓,๒๙๖ รูป เป็นต้น

ดร.อำนาจ กล่าวต่อไปว่า ถึงแม้บางจังหวัดจำนวนพระภิกษุสามเณรจะลดลง แต่ในอีกหลายจังหวัดกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้น อาทิ กรุงเทพมหานคร เดิมมีสามเณร ๒,๓๘๓ รูป เพิ่มเป็น ๔,๒๐๙ รูป ฉะเชิงเทรา เดิมมีพระภิกษุ ๒,๖๐๗ รูป เพิ่มเป็น ๓,๙๗๘ รูป สามเณร ๖๐๕ รูป เพิ่มเป็น ๘๑๘ รูป ยโสธร เดิมมีพระภิกษุ ๒,๐๔๖ รูป เพิ่มเป็น ๒,๗๗๙ รูป สามเณร ๓๖๗ รูป เพิ่มเป็น ๗๔๗ รูป สมุทรสงคราม สามเณรเพิ่มจาก ๑๐๘ รูป เป็น ๒,๖๐๕ รูป เพชรบูรณ์ พระภิกษุเพิ่มขึ้นจาก ๓,๒๕๓ รูป เป็น ๔,๔๕๗ รูป ซึ่งการเพิ่มและลดลงของพระภิกษุ-สามเณร ตนคิดว่ามาจากหลายปัจจัย เช่น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น รวมทั้งคนในปัจจุบันนิยมบวชระยะสั้น

มากกว่า รวมทั้งข่าวสารด้านลบเกี่ยวกับพระสงฆ์และวงการพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ พศ.จะสรุปข้อมูลจำนวนพระภิกษุ-สามเณรประจำปี ๒๕๕๑ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มและลดจำนวนของพระภิกษุ-สามเณร รายงานดังกล่าวมีการนำเสนอต่อมหาเถรสมาคม (มส.) ด้วย

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ กรรมการมหาเถรสมาคม (มส.) กล่าวว่า เรื่องของจำนวนของเด็กที่มาบรรพชาเป็นสามเณรน้อยลงนั้น สาเหตุใหญ่มาจากขณะนี้การศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมมากขึ้น ทำให้เด็กมาบวชเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมน้อยลง สามเณรในระบบการศึกษาก็น้อยลงไป ขณะที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมทั่วไปเปิดสอนตั้งแต่ประโยค ๑-๒ ถึง ประโยค ๓ ๔ ๕ แต่ในระดับประโยค ๖ - ๙ ไม่ค่อยเปิดสอน จึงได้เปิดศูนย์การเรียนการสอน ประโยคสูง ๆ โดยเฉพาะ ภาคละ ๑ แห่ง โดยจะต้องมีผู้เรียนขั้นต่ำ ๑๐ รูป/คนขึ้นไปถึงจะเปิดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการศึกษาให้พระภิกษุมิที่เรียนอย่างทั่วถึง โดยจะเริ่มเปิดนำร่องปี ๒๕๕๒ นี้ □

๕ โรคของคนเรา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าผู้สูงอายุมีจำนวนสูงถึง ๗.๒ ล้านคน และในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทย จะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึง ๑๐.๘ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ ของประชากรทั้งหมด แนวโน้มของภาวะเจ็บป่วยต่างๆ โดยเฉพาะโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี ๒๕๕๐ พบว่า ผู้สูงอายุมีโรคความดันโลหิต ร้อยละ ๓๑.๗ โรคเบาหวาน ร้อยละ ๑๓.๓ โรคหัวใจ ร้อยละ ๗.๐ โรคอัมพาตอัมพฤกษ์ ร้อยละ ๒.๕ โรคหลอดเลือดในสมองตีบ ร้อยละ ๑.๖ และโรคมะเร็ง ร้อยละ ๐.๕ ส่วน อากาศที่พบ

บ่อยในผู้สูงอายุ ได้แก่ ภาวะหกล้ม การสูญเสียความสามารถในการเดิน สติปัญญาเสื่อมถอย เบื่ออาหาร บั้สภาวะอุจจาระระวาด และเกิดภาวะแทรก ซ้อนอื่นๆ ได้ง่าย ขณะนี้เริ่มมีหน่วยงานให้ความสนใจบ้าง อาทิ กระทรวง สาธารณสุข ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ จัดฝึกอบรม คู่มือผู้สูงอายุแบบองค์รวม แก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการดูแลผู้สูงอายุ สร้างเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวทางการดูแลผู้สูงอายุ แบบองค์รวม รวมทั้งนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่ญาติ สมาชิกในครอบครัว และผู้ดูแลผู้ป่วย แต่ยังไม่กว้างขวางพอ เริ่มต้นฝึกอบรมจำนวน ๑๐๐ คนเท่านั้น □

โลกร้อนกระทบชาวนาไทย

ดร. วิเชียร เกิดสุข อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เปิดเผยงานวิจัยเรื่อง “สภาวะโลกร้อนกับผลกระทบ ของชาวมุ่งกุลาร์องไห้” ว่า มีผลกระทบชัดเจนในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมาจาก ภาวะฝนที่ตกในช่วงต้นฤดูมาก ส่งผลให้น้ำข้าวเจริญเติบโตไม่ดีพอ และ ผลผลิตลดลงมาก โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการเติบโตของนาข้าว แถบทุ่งเจ้า พระยาที่เคยเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศไทย ข้าวหอมมะลิมุ่งกุลาร์องไห้ เติบโตในพื้นที่ขนาดใหญ่ ๑,๒๗๖,๐๐๐ ไร่ ครอบคลุม ๕ จังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม สุรินทร์ ยโสธร ศรีสะเกษ ซึ่งข้าวหอมมะลิจากมุ่ง กุลาร์องไห้มีเอกลักษณ์โดดเด่นจนเป็นที่นิยมไปทั่วโลก ข้าวหอมมะลิมี ความแตกต่างจากพันธุ์อื่น ที่หอม นุ่ม เมล็ดยาวรี จนกลายเป็นสินค้าส่งออกที่ครองอันดับหนึ่งมานานนับสิบปี ซึ่งมุ่งกุลาร์องไห้ คือตัวอย่าง ปรัชญาการณโลกร้อนที่เริ่มส่งสัญญาณเปลี่ยนแปลง หากอุณหภูมิเพิ่มขึ้น

๑-๒ องศา จะทำให้พื้นที่นาข้าวหอมมะลิที่ใหญ่ที่สุดของประเทศต้องกระ
เทือน “ในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา ชาวนาทุ่งกุลารุข ประสบปัญหาฝนตก
น้ำท่วม และเผชิญกับภัยแล้งในช่วงเวลาเดียวกัน จนอาจจะส่งผลกระทบต่อ
ต่อแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ”

สุภาภรณ์ อนุชิตราชีวะ โครงการเกษตรและประมง กล่าวถึงผล
กระทบที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงจากภาวะโลกร้อนว่า ได้
ศึกษาผลกระทบจากภาวะอากาศการปลูกข้าวหอมมะลิ ในพื้นที่จังหวัด
ยโสธร พบว่า ในช่วงสี่ปีที่ผ่านมา ฝนในต้นฤดูมาช้า และในช่วงกรกฎาคม
สิงหาคม ก็หายไป ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ชาวบ้านในยโสธรที่ไม่มีระบบ
ชลประทานปริมาณฝนที่เป็นอยู่ไม่เพียงพอต่อการหล่อเลี้ยงข้าว ที่แย่ไป
กว่านั้นฝนยังมาตกในฤดูเก็บเกี่ยวคือในช่วงเดือนพฤศจิกายน ทำให้ข้าวที่
ล้มต้นสูงมากก็ล้มลง และจมน้ำเสียหาย

นายอภิชาติ จงสกุล เปิดเผยว่า ในปี ๒๕๕๑ ข้าวนาปรังได้รับผล
กระทบจากอากาศร้อนสลับหนาวในช่วงสัปดาห์เดียวกัน จนต้นข้าวเสีย
หายเกิดการแพร่ระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ส่วนการปลูกข้าวโพด
ปลายฤดูกาลเกิดฝนตกหนักจนผลผลิตขึ้นรา พร้อมกับกล่าวด้วยความ
หวังใยว่า การที่ไทยสามารถปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ได้หลากหลายชนิด
จนเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ โดยมีเป้าหมายจะเป็นครัวของโลก
ทำให้เป็นที่จับตามองของประเทศคู่แข่งและคู่ค้า ดังนั้นนโยบายด้านการ
เกษตรจึงมีความสำคัญ และจะต้องเผชิญมาตรการกีดกันทางการค้า
สารพัดรูปแบบมากขึ้น □

แนะนำหนังสือเครือข่ายพุทธิกา

หนังสือความตาย : จากวิกฤตสู่โอกาส
 โดย พระไพศาล วิสาโล เขียนเรียบเรียง
 จำนวน ๑๗๖ หน้า ราคา ๑๒๐ บาท

ความตายในทัศนะของพุทธทาสภิกขุ
 โดย พระครูภู มิธังกูโร, สันต์ หัตถิรัตน์, เอกวิทย์ ณ ถลาง,
 นิธิพัฒน์ เจียรกุล, สุวรรณภา สถาอนันท์, ประชา หุตานุวัตร
 จำนวน ๙๗ หน้า ราคา ๗๐ บาท

การช่วยเหลือผู้ป่วยระยะสุดท้ายด้วยวิธีแบบพุทธ
 สมทบค่าจัดพิมพ์ เล่มละ ๑๐ บาท (ไม่รวมค่าจัดส่ง)

ฟ้าพันวิกฤตศีลธรรมด้วยกัณโหม
 พระไพศาล วิสาโล เขียน
 จำนวน ๘๘ หน้า ราคา ๘๐ บาท

มองอย่างพุทธ : เพื่อความเข้าใจในชีวิตและสังคม
 พระไพศาล วิสาโล อรรถี งามวิทย์ทางค์ และสมเกียรติ มีธรรม เขียน
 พจน์ กริชไกรวรรณ บรรณาธิการ
 จำนวน ๑๒๐ หน้า ราคา ๗๕ บาท

๑

๒

๓

๔

๑. DVD สู่ความสงบที่ปลายทาง ราคาแผ่นละ ๔๙ บาท
๒. MP3 เสียงบทพิจารณาความตาย ราคาแผ่นละ ๔๙ บาท
๓. CD รวมบทความมอญ่อนคร ราคาแผ่นละ ๓๐ บาท
๔. CD รวมบทความมองอย่างพุทธ ราคาแผ่นละ ๓๐ บาท

ฉลาดทำบุญ (ฉบับปรับปรุง)

รวมเรื่องน่ารู้ คู่มือทำบุญให้ถูกวิธี

พระชาย วรธัมโม และพระไพศาล วิสาโล เรียบเรียง โอภาส เขมสุวรรณกุล บรรณาธิการ
จำนวน ๙๖ หน้า ราคา ๖๐ บาท

ฉลาดทำใจ : หนักแค่ไหนก็ไม่ทุกข์ สุขเพียงใดก็ไม่พลั้ง
พระไพศาล วิสาโล : ผู้เขียน จำนวน ๒๐๘ หน้า ราคา ๙๙ บาท

บทเรียนจากผู้จากไป : ผลึกความรู้ ดูแลคนไข้ระยะสุดท้ายแบบไทย ๆ

นพ.เต็มศักดิ์ พึ่งรัศมี / อโนทัย เจียรสถาวงค์ บรรณาธิการ

จำนวน ๑๐๐ หน้า ราคา ๑๐๐ บาท

เผชิญความตายอย่างสงบ :

สาระและกระบวนการเรียนรู้

พระไพศาล วิสาโล/ปรีดา เรื่องวิชาการ เรียบเรียง

จำนวน ๒๑๔ หน้า ราคา ๑๖๐ บาท

สุขสุดท้ายที่ปลายทาง : เผชิญความตายอย่างสงบ

กรรณจรียา สุขรุ่ง ผู้เขียน

จำนวน ๒๓๖ หน้า ราคา ๑๙๐ บาท

ชีวิตและความตายในสังคมสมัยใหม่

จำนวน ๖๖ หน้า ราคา ๕๕ บาท

ระลึกถึงความตายสายนัก

พระไพศาล วิสาโล

จำนวน ๙๑ หน้า ราคา ๔๐ บาท

ข่ายใยมิตรภาพ

วรพงษ์ เวชมาลีรัตน์ บรรณาธิการ

จำนวน ๙๐ หน้า ราคา ๔๐ บาท

ใบสมัคร/ต่ออายุสมาชิก จดหมายข่าว พุทธิกา รายสามเดือน

(ถ่ายสำเนา หรือ ดาวน์โหลดได้ที่ www.budnet.org)

ชื่อผู้สมัคร.....นามสกุล.....
เพศ..... อายุ..... อาชีพ.....
ที่อยู่จัดส่ง.....
.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
อีเมล..... ระยะเวลา.....ปี (ปีละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๔ เล่ม)
เริ่มตั้งแต่ฉบับที่.....เดือน.....
ประเภทสมาชิก สมัครใหม่ สมาชิกเก่า (หมายเลขสมาชิก.....)
หรือ อุปถัมภ์พระ/แม่ชี/โรงเรียน ระยะเวลา.....ปี
สถานที่จัดส่ง.....

.....รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น.....บาท
โดย ธนาคารดี ตัวแลกเงิน เช็ค เงินสด โอนเข้าบัญชีธนาคาร
ส่งจ่ายในนาม

นางสาวนงลักษณ์ ตรงศีลสัตย์ (ปณ.ศิริราช ๑๐๗๐๒)
เช็คต่างจังหวัดเพิ่มอีก ๑๐ บาท

จดหมายข่าวพุทธิกา

๙๐ ซ. อยู่ยอดมลิน ถ.จรัญฯ ๔๐ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๓-๐๕๙๒ , ๐-๒๕๕๖-๙๕๕๑, ๐-๘๖๓๐๐-๕๕๕๕

โทรสาร ๐-๒๕๕๓-๐๕๙๒

หรือโอนเข้าบัญชีธนาคาร

ชื่อบัญชี **นางสาวนงลักษณ์ ตรงศีลสัตย์**

ธนาคารกรุงเทพ สาขาคลองสาน

บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๕๑-๐๕๙ ๗๗๔-๑

โปรดส่งหลักฐานการโอนและใบสมัครมายังเครือข่ายพุทธิกาด้วย

เครือข่ายพุทธิกา

เพื่อพระพุทธรักษาและสังคม

การรักษาศาสนาให้ยั่งยืนนั้น มิใช่เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ทั้งมิใช่เป็นความรับผิดชอบที่จำกัดอยู่กับพระสงฆ์หรือรัฐบาลเท่านั้น หากเป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคนและเป็นความรับผิดชอบที่พระพุทธองค์ทรงมอบให้แก่พุทธบริษัททั้งหลาย ดังนั้นเมื่อถึงคราวที่พุทธศาสนาประสบวิกฤต จึงควรที่ชาวพุทธทุกคนจะร่วมมืออย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อฟื้นฟูพุทธศาสนาให้เจริญงอกงามและกลับมามีความหมายต่อสังคมไทย รวมทั้งยังประโยชน์แก่สังคมโลก ด้วยเหตุนี้ “เครือข่ายพุทธิกา” จึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการมืองค์กรประสานงานในภาคประชาชน สำหรับการเคลื่อนไหวผลักดันให้มีการฟื้นฟูพุทธศาสนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

เครือข่ายพุทธิกา ประกอบด้วยองค์กรสมาชิก ๙ องค์กร ได้แก่ มูลนิธิโกลนคิมทอง, มูลนิธิเด็ก, มูลนิธิพุทธธรรม, มูลนิธิสุขภาพไทย, มูลนิธิสานแสงอรุณ, มูลนิธิสายใยแผ่นดิน, เสริมสิกขาลัย, มูลนิธิเมตตาธรรมรักษ์ และเสขิยธรรม

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญคือการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมของพุทธศาสนาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับบุคคล และสังคม หลักธรรมสำคัญเรื่องหนึ่งคือ “บุญ” บ่อยครั้งการทำบุญในปัจจุบันไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่หลักธรรมข้อนี้นำมาใช้ในการสร้างสรรคชีวิตและสังคมที่ดีมาด้วยการเผยแพร่สื่อ และผลักดันโครงการต่าง ๆ ล่าสุดคือโครงการสุขแท้ด้วยปัญญา และอีกแนวคิดหนึ่งที่สำคัญคือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตและความตาย เครือข่ายฯ ได้จัดทำโครงการเผชิญความตายอย่างสงบขึ้น โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีมิติทางจิตวิญญาณหรือด้านในของชีวิต สามารถเผชิญความตายได้ทั้งกับตนเอง และการช่วยเหลือผู้อื่น

สถานที่ติดต่อ **เครือข่ายพุทธิกา**

๙๐ ซ. อยู่ยอดมสิน ถ.จรัญฯ ๔๐ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. ๐-๒๔๔๓-๐๕๙๒, ๐-๒๔๔๖-๙๔๔๑ โทรสาร ๐-๒๔๔๓-๐๕๙๒

เว็บไซต์: www.budnet.org อีเมล: b_netmail@yahoo.com

การฟื้นฟูพุทธศาสนา ประชาชนต้องมีส่วนร่วม

